ENERGIA EN MANS DE LA CIUTADANIA, EL FUTUR DEL BAIX LLOBREGAT COMENÇA AVUI

ÒSCAR MIQUEL SICÍLIA
Tècnic de l'Oficina de Transició Energètica del Consell Comarcal del Baix Llobregat

La transició energètica al Baix Llobregat s'emmarca en un escenari on els objectius europeus apunten cap a la neutralitat climàtica el 2050 i amb una important participació de la ciutadania en projectes d'energies renovables. Aquest canvi de paradigma, de caràcter global, vol abandonar el model fòssil i donar prioritat a l'eficiència, la sobirania energètica i la justícia social mitjançant l'aprofitament dels recursos de proximitat i creant un model participat i distribuït. A Catalunya. la Prospectiva Energètica en l'horitzó 2050, i basada en el Pacte Nacional per a la Transició Energètica i la llei 16/2017, han obert la porta a projectes d'energies renovables i han marcat el recorregut d'aquest nou sistema energètic. Diversos projectes a la comarca del Baix Llobregat donen forma a aquesta visió de canvi impulsant propostes de comunitats energètiques i d'autoconsums col·lectius que persegueixen la neutralitat climàtica i la màxima autosuficiència energètica. Malgrat l'ímpetu d'aquestes iniciatives, la participació ciutadana topa amb la manca d'una cultura col·laborativa, de traves administratives i d'elevades inversions inicials per arrancar els projectes. La no disposició d'una normativa transposada i d'un marc jurídic favorable, sumada als interminables terminis de tramitació, allarguen els processos i poden frenar l'escala dels projectes. Per superar aquests reptes, cal articular estratègies concretes: d'una banda, impulsar l'autoconsum col·lectiu en comunitats de veïns, gestionant generació, emmagatzematge i excedents per a serveis comuns i càrrega de vehicles; i, de l'altra, reconfigurar la mobilitat intracomarcal millorant el transport públic i les infraestructures per a una mobilitat sostenible en la qual vianants i usuaris de bicicletes i patinets gaudeixin d'una mobilitat atractiva, segura i eficient. Només amb una implicació activa i coordinada de l'administració i la ciutadania, el Baix Llobregat podrà liderar la seva sobirania energètica i avançar cap a un model sostenible i eficient.

The energy transition in Baix Llobregat is framed within a broader scenario in which European targets point towards climate neutrality by 2050, with strong citizen participation in renewable energy projects. This paradigm shift, global in scope, seeks to move away from the fossil-fuel-based model, giving priority to efficiency, energy sovereignty and social justice through the use of local resources to create a participatory and distributed system. In Catalonia, the Energy Outlook for 2050—based on the National Pact for the Energy Transition and Law 16/2017—has opened the door to renewable energy projects and outlined the pathway for this new energy system. Several projects in the Baix Llobregat region are giving shape to this vision of change by promoting energy communities and collective self-consumption initiatives, aiming at climate neutrality and maximum energy self-sufficiency. Despite the momentum of these

initiatives, citizen engagement still faces significant challenges: the lack of a collaborative culture, administrative barriers and high initial investments required to launch projects. The absence of transposed regulations and a favorable legal framework, together with excessively long administrative procedures, continue to delay progress and risk undermining the scale of these projects. To overcome these challenges, concrete strategies must be implemented. On one hand, promoting collective self-consumption within residential communities, managing generation, storage and surplus for common services and electric vehicle charging. On the other, reconfiguring intra-regional mobility by improving public transport and infrastructure for sustainable mobility, ensuring that pedestrians, cyclists and scooter users enjoy an attractive, safe and efficient urban environment. Only through active and coordinated involvement from both government and citizens will Baix Llobregat be able to lead its own energy sovereignty and advance towards a sustainable and efficient model.



TRANSICIÓ ENERGÈTICA · NEUTRALITAT CLIMÀTICA · PARTICIPACIÓ CIUTADANA · ENERGIES RENOVABLES
EFICIÈNCIA · COMUNITATS ENERGÈTIQUES · AUTOCONSUMS COL·LECTIUS · EMMAGATZEMATGE
MOBILITAT INTRACOMARCAL · TRANSPORT PÚBLIC · MOBILITAT SOSTENIBLE
ENERGY TRANSITION · CLIMATE NEUTRALITY · CITIZEN PARTICIPATION · RENEWABLE ENERGY
EFFICIENCY · NERGY COMMUNITIES · COLLECTIVE SELF-CONSUMPTION · STORAGE
INTRA-REGIONAL MOBILITY · PUBLIC TRANSPORT · SUSTAINABLE MOBILITYE

Context i transformació, un canvi necessari

La transició energètica comporta un canvi de sistema total en què les característiques de les energies renovables són completament diferents a les energies fòssils. Aquest canvi profund i estructural afecta totes les activitats de la nostra societat.

Encara que avui dia aquest canvi no sigui perceptible per la ciutadania, ja que continuen predominant els combustibles fòssils i l'energia nuclear a Catalunya, és urgent començar a construir alternatives reals des de l'àmbit local.

Aquesta nou sistema comporta diversos capgiraments perquè s'hauran d'analitzar les necessitats energètiques reals i anar aigües amunt per satisfer-les amb eficiència i justícia social. A diferència del model actual, basat en l'oferta il·limitada d'energia de les empreses oligopolístiques que maximitzen els seus beneficis, el nou paradigma aposta per l'eficiència, l'apoderament ciutadà i la sobirania energètica. El model actual és poc eficient i ha estat possible gràcies a la falsa idea que els combustibles fòssils eren infinits, a més dels seus impactes mediambientals i socials.

Els combustibles fòssils han afavorit durant dècades el creixement en tots els aspectes de les nostres societats i, si els acabem exhaurint sense fer la transició, els efectes provocats per la manca d'energia i pel canvi climàtic poden ser devastadors.

La realitat actual és que ens trobem en un món finit, on la població continua creixent i l'ús de materials que entren en l'economia mundial és de 100,6 Gt (milers de milions de tones) i únicament 8,6 Gt són ciclats; i on es recuperen 0,2 Gt i es reciclen 8,4 Gt, i, per tant, únicament entren en una economia circular un 8,5 % del materials, com se cita en l'article sobre "Usos de materials i d'energia en una Terra finita" de Carles Riba Romeva (Riba, 2024).

Ens trobem immersos en un canvi de model energètic, en el qual es vol abandonar el model fòssil i fer el pas definitiu a un model 100 % d'energies renovables, amb l'objectiu d'aconseguir un sistema energètic renovable i amb la finalitat de tornar l'equilibri al nostre planeta, per als humans.

Iniciatives a Catalunya

La transició energètica prevista en la Prospectiva Energètica de Catalunya en l'horitzó 2050, i basada en el Pacte Nacional per a la Transició Energètica i la Llei 16/2017 del canvi climàtic, té com a objectiu la sobirania energètica de Catalunya basada en les energies renovables autòctones i en la neutralitat climàtica.



Jornada al Centre Cívic La Fàbrica a Celrà, on mitjançant un projecte europeu (ePLANET) es van mostrar diversos projectes d'energies renovables que s´havien fet a Girona, 15 d´abril de 2024.
Fotografia d'Òscar Miquel.

Segons les necessitats i els objectius de la Prospectiva, Catalunya haurà de desenvolupar un gran nombre de projectes d'energies renovables de certa dimensió, principalment parcs eòlics i fotovoltaics en sòl no urbanitzable. Si no es fa res, aquests projectes es tiraran endavant per grans companyies i la ciutadania hi podrà participar amb una inversió econòmica.

En aquest sentit, la llei 16/2017, del canvi climàtic, estableix que com a mínim un 30 % de la nova energia renovable que es desenvolupi abans de 2030 ha de ser compartida, participada i distribuïda entre ciutadania, pimes, administracions locals i comunitats energètiques.

Els projectes de comunitats energètiques no poden ser minúsculs, han de ser projectes ambiciosos i globals que desenvolupin diversos serveis i puguin proporcionar les necessitats requerides pels actors involucrats, aportant solucions integrals com si simulessin una illa energètica autosuficient. És indispensable un desplegament massiu d'aquestes comunitats si volem democratitzar el sistema energètic. Però no és un camí fàcil.

Les dificultats són múltiples: des de les traves administratives i burocràtiques davant d'un sistema renovable per construir, fins a la manca d'equips tècnics especialitzats o de cultura col·laborativa entre la ciutadania.

Experiències al Baix Llobregat

La realitat social del Baix Llobregat, on gran part de la població viu en blocs de pisos i pateix una mobilitat obligada poc eficient i estressant, complica encara més la implicació ciutadana. Tanmateix, la solució també passa per aquí: es requereix formació tècnica i sensibilització per la transició energètica amb l'objectiu de fer pedagogia en les comunitats de veïns per tal que comencin gestionant l'energia dels serveis comuns i evolucionin cap a una participació activa.

Aquesta iniciativa comunitària de posar-se en funcionament i passar a l'acció és fonamental per comprendre que la transició energètica comporta un canvi total de sistema i no podem copiar el model anterior.

Des de les administracions públiques s'estan impulsant diversos projectes de comunitat energètica per poder mostrar aquest model a la ciutadania, donant exemples de col·laboració i suma de forces per aconseguir els objectius citats.

Per posar ordres de magnitud en els projectes de solar fotovoltaica, la gran majoria són autoconsums individuals en què les administracions públiques redueixen els consums energètics dels seus equipaments, i, en canvi, la minoria són projectes de comunitats energètiques o d'autoconsums col·lectius en els quals poques administracions fins al moment

han agafat la iniciativa amb projectes amb la suma de tots els actors per impulsar la transició energètica a Catalunya.

Aquesta minoria de projectes es deuen a diverses causes, com per exemple la falta de la transposició de les directives europees i l'existència d'un marc jurídic favorable per impulsar aquests projectes amb incentius fiscals i financers, i amb una simplificació de la tramitació administrativa.

Fins que aconseguim que la legislació estigui transposada i es faciliti impulsar aquests projectes i es posin operatius en poc temps, hem de seguir formant professionals, pimes i ciutadania, sense oblidar la sensibilització en tot aquest àmbit. Ens hem de preparar per expandir aquest model perquè el seu creixement sigui exponencial, ja que el temps corre en contra nostre.

A la comarca del Baix Llobregat tenim diverses experiències d'aquesta tipologia de projectes amb diferents entitats jurídiques constituïdes.

Un exemple d'aquestes iniciatives la tenim a l'Ajuntament del Prat de Llobregat, on dins el projecte de comunitat energètica tenim ciutadania, comerç, pimes, indústria i l'Ajuntament. Aquest projecte va molt més enllà de l'autoconsum col·lectiu i preveu multitud de les possibilitats que engloba un projecte d'aquestes característiques, com la mobilitat elèctrica compartida amb diversos vehicles, les compres agregades com equipaments d'aerotèrmia, la rehabilitació energètica...; tenen una comercialitzadora marca blanca i projectes d'emmagatzematge.

Dins la comarca tenim altres exemples d'ajuntaments de la zona nord, com Castellví de Rosanes, Sant Esteve Sesrovires i Abrera, que tenen diverses instal·lacions fotovoltaiques i moltes de projectades en els seus equipaments municipals. Dins les seves prioritats polítiques hi ha el plantejament d'acabar creant una comunitat energètica amb la participació de la ciutadania. En el cas de Castellví de Rosanes, el seu exalcalde, Adrià Camino, va dissenyar el projecte per poder donar servei a tots els ciutadans del municipi i també a diverses empreses i industrials, amb l'objectiu de ser un municipi autosuficient a nivell energètic.

Al municipi d'Olesa de Montserrat s'estan mantenint reunions entre l'Ajuntament i la Cooperativa Minera Olesana per unir esforços i treballar plegats en un projecte conjunt de comunitat energètica; s'ha de tenir en compte que la Cooperativa Minera Olesana té la concessió del servei d'aigua amb més d'11.000 punts de subministrament, per tant, es vol aprofitar l'estructura consolidada de la cooperativa per estendre-la en l'àmbit energètic.

A la comarca tenim diversos municipis molt compromesos amb la transició energètica i un d'ells, que fa molts anys que la impulsa i té objectius molts ambiciosos, és l'Ajuntament de Viladecans, un municipi referent en la transició energètica a nivell europeu per la seva implicació en diversos projectes i per totes les fites i accions que ha portat a terme en la darrera dècada. El projecte Vilawatt de Viladecans, que va néixer el 2016, va iniciar un camí orientat en diversos àmbits per impulsar la transició energètica i l'Ajuntament s'ha marcat aconseguir la neutralitat climàtica al municipi en l'horitzó 2030 i d'emissions negatives el 2050, canviant el sistema energètic i preservant la biodiversitat, a més d'augmentar la presència de la natura en el nucli urbà. Els objectius del municipi de Viladecans persegueixen l'apoderament de la ciutadania, amb intervencions com la comercialització d'energia renovable, la rehabilitació energètica d'habitatges, la generació energètica solar en edificis per a l'autoconsum, la futura implantació de comunitats energètiques per compartir energia renovable, la capacitació professional de treballadors en tecnologies sostenibles, així com la implantació d'una moneda local vinculada a la sostenibilitat social, ambiental i econòmica.

L'Ajuntament de Sant Boi fa molts anys que treballa per la transició energètica amb projectes d'eficiència, amb els quals ha aconseguit reduir els consums dels equipaments municipals i amb projectes d'energies renovables. Actualment, amb les instal·lacions que s'implementaran de solar fotovoltaica, l'Ajuntament ja serà autosuficient a nivell energètic i en la franja diürna tindrà excedents, que es preveu que s'aprofitin per a la futura comunitat energètica que es vol tenir operativa al voltant de 2027. L'Ajuntament disposa de més de 20 instal·lacions de solar fotovoltaica i, amb d'altres que es construiran a curt termini, s'arribarà aproximadament a unes 30 instal·lacions. Des de fa molts anys es continua treballant amb l'aprofitament forestal i la gestió de la biomassa, amb projectes d'eficiència com la telegestió d'edificis i amb projectes de rehabilitació energètica.

L'Ajuntament de Begues fa més d'una dècada que ha treballat amb l'ús de la biomassa dels seus boscos com

a font d'energies renovables per donar servei a tots els seus equipaments municipals i actualment disposen de quatre calderes de biomassa. Aquesta iniciativa té molts avantatges ja que s'aconsegueixen beneficis mediambientals a nivell de reducció d'emissions i aquesta transformació permet sanejar els boscos per prevenir incendis forestals i pot ser un pas més per incentivar la regeneració de les terres agrícoles.

Reptes que s'han de superar al Baix Llobregat

1. Formació a la ciutadania en projectes d'energia col·lectiva

Ens trobem en un àmbit d'actuació en què la pedagogia i la sensibilització és fonamental; fins fa poc temps ens hem limitat a pagar per un servei, oblidant-nos de tot el que hi ha darrere del sistema energètic i acceptant el que s'ha imposat, però ara ens trobem davant d'un canvi de paradigma que comporta fer decréixer coses supèrflues i usos ineficients, i per tant cal l'apoderament de la ciutadania perquè adopti un rol més actiu i participatiu en aquest nou model energètic i entengui des de dins la importància de la gestió energètica.



Calen projectes massius en els quals l'autoconsum col·lectiu pot ser la llavor de les comunitats energètiques. L'autoconsum fotovoltaic esdevé fonamental per garantir el dret de la ciutadania a generar la seva energia renovable, compartir-la, vendre-la i, sobretot, emmagatzemar-la, ja que sense sistemes d'emmagatzematge no farem la transició energètica.

L'emmagatzematge serà una de les eines essencials que permetrà que el nou sistema amb 100 % d'energies renovables funcioni perfectament, cobrint les necessitats dels consumidors en tots els moments, adaptant-se a les característiques de les energies renovables i potenciant-les en la seva màxima expressió.

A la comarca del Baix Llobregat, bona part de les famílies viuen en blocs de pisos i per això és fonamental posar el focus i la política en l'autoconsum col·lectiu, en el qual, tot i que es comença a notar un canvi de tendència a l'alça, les xifres indiquen que hi ha molta feina a fer; s'han d'aprofitar els espais amb la màxima eficiència, utilitzant un repartiment de l'energia en els autoconsums col·lectius adaptat als consums de cada usuari per no malbaratar l'energia i aprofitar al màxim l'energia de quilòmetre zero.

D'altra banda, convé eliminar totes les barreres que avui estan dificultant la implicació de la ciutadania en la transició energètica. Probablement des de l'oligopoli s'ha establert una estratègia per anar minvant les forces de la ciutadania per emprendre projectes d'energies renovables amb un model d'autoconsum col·lectiu, controlat totalment per les empreses oligopolístiques.

Una part de la ciutadania es bloqueja mentalment per emprendre projectes de comunitats energètiques, ja que el sumatori de casuístiques que comporta arribar a l'èxit pot suposar travessar un laberint on finalment s'acabarà trobant la sortida després d'invertir-hi moltíssima energia i temps.

Una dificultat afegida per emprendre aquests projectes és la necessitat d'un equip multidisciplinari, amb expertesa en el marc normatiu, en temes econòmics i coneixement d'enginyeria, requisits indispensables per construir un projecte amb solvència i viable en el temps.

Es requereixen molts coneixements i la necessitat de treball en equip amb una inversió de temps considerable per aconseguir sumar-te a la transició energètica; en moltes ocasions aquest voluntariat sorgeix únicament en persones molt motivades, ja que representa un esforç extra a les obligacions laborals i familiars.

A la comarca del Baix Llobregat tenim molta feina a fer per desenvolupar projectes col·lectius. Primerament, totes les administracions públiques ens hem d'implicar al màxim per impulsar aquests projectes i s'han de reforçar les estructures tècniques, ja que el cost en



BaixCicletada 2023, l´1 d'octubre de 2023. Fotografia d'Òscar Miquel.

energia per part d'un ajuntament oscil·la entre el 4 i el 6 % del pressupost anual i en algunes ocasions no hi ha cap persona com a tècnic/a d'energia, la qual cosa és un contrasentit; la transició energètica requereix de molts experts en la matèria per impulsar projectes i assolir la màxima autosuficiència possible energètica a Catalunya i a la comarca del Baix Llobregat.

S'ha de remarcar, però, que en aquests darrers dos anys, alguns municipis de la comarca han començat a ampliar les seves plantilles tècniques amb perfils especialitzats en energia.

2. Mobilitat sostenible

Actualment a la comarca del Baix Llobregat la mobilitat és un drama, ja que pràcticament tots els dies laborables les carreteres es troben bloquejades en determinades hores punta i una gran part de la ciutadania en pateix les conseqüències, invertint un temps i una energia desorbitada per complir amb les obligacions laborals. Es requereixen unes millores considerables en transport públic, una millora en les infraestructures per a una mobilitat sostenible eficient i sense riscos i un canvi social sense precedents, en què la ciutadania hauria de compartir el vehicle i minimitzar-ne l'ús.

Caldria aconseguir reduir la flota de vehicles de manera considerable i al mateix temps reduir-ne l'ús. Els beneficis que comportarien aquestes accions impulsarien la transició energètica, ja que en ciutats metropolitanes aproximadament el 60 % de les emissions són provocades per la mobilitat.

Els problemes ocasionats per Rodalies han comportat que una part de la ciutadania torni al vehicle privat per anar a treballar i això provoca un bloqueig pràcticament tots els dies laborables: en les hores punta, la velocitat mitjana dels vehicles és d'entre 10 i 15 km/h i, en canvi, la velocitat mitjana amb patinet elèctric, bicicleta elèctrica o convencional oscil·la entre els 20 i els 25 km/h, fet que representa que la mobilitat seria més ràpida amb aquests mitjans.

Aquesta situació comporta en molts casos arribar a la feina amb estrès i amb una pèrdua d'energia i de temps considerable, i representa un desgast que gairebé anul·la el temps de voluntariat d'una gran majoria per impulsar projectes de comunitats energètiques. Es requereix una resolució d'urgència per millorar la qualitat de vida de la ciutadania de la comarca, amb la finalitat d'aconseguir un territori

més competitiu, més eficient i més saludable per a les persones.

3. Simplificar tràmits i noves formes de finançament

A part de les dificultats exposades anteriorment, n'hi ha de burocràtiques amb les distribuïdores i comercialitzadores, ja que els terminis que imposen majoritàriament són desmesurats i s'han arribat a normalitzar. Posar operatiu un autoconsum col·lectiu pot trigar aproximadament 1 any —abans eren 2 o 3 anys i ens alegrem de la millora—, però aquest termini continua sense tenir sentit, i l'oligopoli juga el seu joc per mantenir el poder i busca totes les traves possibles per fer perdurar el seu model de negoci.

Aquesta transició energètica comporta un important canvi en el model econòmic de la ciutadania, ja que requereix altes inversions inicials, és a dir, en el CAPEX, i baixes inversions en l'operativa, és a dir, en l'OPEX. Fins ara era al contrari i aquest fet comporta un canvi de mentalitat a l'hora d'emprendre projectes d'aquestes característiques. Tanmateix, molts dels projectes consolidats i amb èxit que han sorgit a Catalunya han estat acompanyats de subvencions, ja que sense aquesta base econòmica la majoria no haurien estat possibles.

De fet, es preparen molts projectes, es guarden al calaix i en sortir les subvencions es presenten, ja que sense aquest impuls no tindrien gaire viabilitat en el temps i requereixen d'aquesta inèrcia per suplir totes les dificultats que s'han anat exposant en els paràgrafs anteriors. Molts projectes no han arribat a estar operatius fins al cap de 3 anys, i això comporta que tots els càlculs del retorn de les inversions hagin de quedar modificats i, en molts projectes impulsats pels ajuntaments i en els quals la ciutadania ha participat, s'han creat situacions conflictives i de pèrdua de confiança pel retard en els terminis, provocats principalment per algunes comercialitzadores i distribuïdores.

El suport amb subvencions, juntament amb la pujada de preus de l'electricitat que es va originar per diversos fets el 2022 i el 2023, van fer engegar molts projectes, però en el darrer any i mig s'ha originat un decreixement per la baixada de preus i la reducció de subvencions.

4. Iniciatives de projectes de comunitats energètiques des de la ciutadania

Actualment tenim poques iniciatives de comunitats energètiques a la comarca impulsades únicament per la ciutadania i aquest fet indica que probablement hem de repensar i reflexionar sobre com portar-ho a terme amb èxit per assolir el nou model energètic.



"3a Taula Territorial de l'Ateneu Cooperatiu del Baix Llobregat" on es va fer la ponència *Impulsem les comunitats energètiques al Baix Llobregat*. 29 d'octubre del 2024 al Consell Comarcal del Baix Llobregat

En aquests moments podria parlar de 3 projectes impulsats per la ciutadania en els municipis de Sant Vicenç dels Horts, Begues i Cornellà de Llobregat. En els dos primers s'aprovaran els estatuts de la cooperativa aquest estiu de 2025 i en el darrer s'està formant un grup motor per impulsar el projecte. En tots tres casos sorgeix una mateixa casuística, el pilar central del projecte recau en una persona amb molta

expertesa en l'àmbit i la inversió de temps per part del voluntariat d'aquestes persones és considerable.

És vital que s'estableixin grups motors formats per la ciutadania a tots els municipis per impulsar la transició energètica i que aquestes iniciatives proliferin de manera exponencial amb models fàcils d'aplicar; a més, els ajuntaments han de facilitar-ne la implementació i aconseguir que es portin a terme projectes d'energies renovables a tots els municipis amb la ciutadania al centre.

Propostes concretes d'acció al Baix Llobregat

En un primer eix de treball es proposa que s'impulsin els projectes col·lectius d'una manera massiva, que permeti avançar amb la velocitat que requereix aquesta transició energètica.

Hem de pensar probablement en una nova orientació de la gestió col·lectiva en la qual les comunitats de veïns poguessin cobrir els consums dels seus serveis comuns. Aquest canvi pot impulsar l'inici de moltes comunitats energètiques perquè posaria en contacte la ciutadania i se sumarien esforços per aconseguir projectes amb més dimensió.

El primer pas és analitzar les superfícies disponibles de la gran majoria de ciutadans de la comarca i això ens porta a edificis amb moltes plantes, molts pisos i multitud de consums que amb sistemes fotovoltaics no es podran compensar en la seva majoria, però l'ús de la superfície comunitària pot emprar-se per als serveis comuns i aquesta associació de veïns, en algunes ocasions i partint d'aquest projecte col·lectiu, podrà repensar altres fórmules per aconseguir altres espais amb la finalitat de fer créixer un futur projecte de comunitat energètica.

Si partim d'aquest model per cobrir les necessitats comunitàries de les associacions de veïns, un model que opti per un únic comptador amb xarxa interior i en el qual la generació de la instal·lació de l'autoconsum i l'emmagatzematge sigui gestionada per la comunitat de veïns, aquesta comunitat podria gestionar els excedents i fer ús d'aquesta energia per carregar els vehicles elèctrics dels residents de la comunitat.

Es requereixen accions d'aprenentatge i proves pilot per impulsar dinàmiques productives per reforçar aquest canvi de sistema i incorporar iniciatives de col·lectius que treballen per la transició energètica —per exemple, el Col·lectiu per a un nou model Energètic i Social Sostenible (CMES)—, com és la proposta d'una llei de cobertes i solars per impulsar i accelerar la transició energètica.

En un segon eix de treball es proposen diverses accions per impulsar una mobilitat eficient i respectuosa amb el medi ambient i saludable per a la ciutadania de la comarca.

A la comarca del Baix Llobregat tenim grans reptes dins la transició energètica i un d'ells és el d'aconseguir la implantació de models de transport més nets, el reforçament del transport públic intracomarcal i inversions en infraestructures per impulsar la mobilitat sostenible.

Per tant, hauríem d'aprofitar el final de les concessions de transport públic el 2028 per impulsar, des del Consell Comarcal del Baix Llobregat juntament amb col·laboració dels ajuntaments de la comarca, l'Àrea Metropolitana de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, una anàlisi i una proposta per a la reconfiguració del transport públic, especialment des de la perspectiva intracomarcal, ja que actualment la majoria de les infraestructures que tenim a la comarca són per oferir les necessitats de pas a Barcelona i es requereixen de solucions per a la mobilitat entre els municipis de la comarca.

Si aconseguim oferir solucions per als desplaçaments entre els municipis de la comarca del Baix Llobregat amb un transport públic ben connectat i amb infraestructures que permetin una mobilitat sostenible segura i atractiva, podrem reduir notablement l'ús del vehicle privat i així disminuir les emissions de gasos d'efecte hivernacle, els gasos contaminants i les partícules fines i ultrafines, així com resoldre el col·lapse circulatori que es produeix principalment en els dies laborables.

Amb l'objectiu de treure'n el màxim rendiment, dins d'aquest eix es podria portar a terme un estudi comarcal de la mobilitat i el transport "des de la vivència" per detectar les dificultats dels ciutadans sobre la connectivitat a peu i amb bicicleta (vies ràpides, ponts inundables, polígons, connexions entre municipis i àrees contigües), així com les motivacions que incideixen en l'elecció entre el transport col·lectiu i el transport individual, amb la perspectiva de garantir una mobilitat sostenible, eficient i segura a tota la comarca.



Conclusions

Ens trobem pràcticament en el punt de partida d'aquest desplegament de nou sistema energètic basat en les energies renovables i en aquesta acció de desplegament hi ha de ser tota la societat, començant per l'administració pública, que no només ha de fer els deures en el seu si, sinó que ha de promoure i ajudar la societat en aquesta transició i no deixar ningú enrere.

No s'han d'estalviar mesures i accions per arribar a una sobirania energètica neutra amb el clima, evitar l'acceleració de l'escalfament global i mitigar la crisi que ja és present en la nostra civilització.

Aquesta sobirania energètica ens permetrà poder decidir, en molts àmbits, ser competitius, perquè tindrem l'energia més barata, i poder seguir avançant com a país amb un desenvolupament sostenible, fent un ús eficient d'aquest recurs energètic.

La transició energètica no serà possible si no és col·lectiva. Necessitem més que mai una ciutadania informada, organitzada i apoderada. Cal actuar ara, en xarxa, amb l'objectiu de construir un model més just, eficient i sostenible.

El Baix Llobregat té totes les condicions per liderar aquest canvi, però només ho farà si tothom en forma part. El futur del Baix Llobregat comença avui iniciant el treball d'aquests 2 eixos estratègics amb diverses propostes que s'han exposat anteriorment, reforçant noves estructures de gestió col·lectiva com les comunitats de veïns, estructurant un transport públic intracomarcal eficient i invertint en unes infraestructures per impulsar la mobilitat sostenible fent-la atractiva, eficient i segura.